

NAGRODA MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI DLA INSTYTUTU OGRODNICTWA ZA WYBITNE OSIĄGNIĘCIA W ZAKRESIE WDRAŻANIA POSTĘPU W ROLNICTWIE

W uznaniu dla wybitnych osiągnięć we wdrażaniu wyników badań naukowych do praktyki rolniczej, przynoszących wymierne efekty ekonomiczne i społeczne, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi w 2020 roku przyznał nagrodę oraz wyróżnienia czterem zespołom autorskim z Instytutu Ogrodnictwa - Państwowego Instytutu Badawczego.

Nagrodą uhonorowano: dr inż. Mariusza Lewandowskiego (IO-PIB) prof. dr hab. Edward Żurawicz (IO-PIB), Krzysztof Strojny (IO-PIB), dr inż. Paweł Bielicki (OEMS Prusy), mgr inż. Maciej Teodorczyk (OEMS Prusy) za „Wytworzenie materiału elitarnego i wdrożenie do uprawy towarowej w Polsce kwalifikowanego materiału odmiany jabłoni ‘Ligol Red’ hodowli Instytutu Ogrodnictwa”.

Wyróżnienia otrzymali:

- dr Zbigniew Anyszka, dr Małgorzata Tartanus, mgr Daniel Sas, dr hab. Paweł Wójcik, prof. IO, dr hab. Grażyna Soika, prof. IO, dr Agnieszka Włodarek, dr Agata Broniarek-Niemiec za przygotowanie system wspomaganie decyzji HortiOchrona, istotnego wsparcia w ochronie roślin ogrodniczych, który powstał dzięki zaangażowaniu: dr Hanny Berniak, dr Hanny Bryk, dr. Kazimierza Felczyńskiego, mgr. Huberta Głosa, mgr. Damiana Gorzki, mgr. Michała Hołdaja, dr Anny Jareckiej-Bonceli, dr Beaty Komorowskiej, mgr. Sylwestra Masnego, mgr Moniki Michaleckiej, dr. Jacka Nowaka, mgr. Wojciecha Piotrowskiego, mgr Anny Poniatowskiej, dr Magdaleny Ptaszek, prof. dr hab. Joanna Puławskiej, mgr. Dariusza Rybczyńskiego, mgr Teresy Sabat, dr Małgorzaty

Sekreckiej, dr. Jana Sobolewskiego, dr. Wojciecha Warabiedy, prof. dr hab. Adama Wojdyły, dr. Roberta Wrzodaka.

- dr Beata Kowalska, dr hab. Magdalena Szczech, dr Iwona Sowik, mgr inż. Katarzyna Bisko, Jolanta Winciorek, Anna Michalska, Agnieszka Bielenin za działania edukacyjne i upowszechnieniowe skierowane do rolników oraz doradców rolniczych dotyczące ochrony bioróżnorodności gleb w Polsce;
- prof. dr hab. Lidia Sas-Paszt, mgr Paweł Trzciniński, dr Anna Lisek, mgr Edyta Derkowska, dr Beata Sumorok, mgr Sławomir Głuszek, mgr Mateusz Frąc, mgr Michał Przybył, mgr Krzysztof Weszczak za opracowanie i komercjalizacja bioproduktów mikrobiologicznych dla produkcji owoców i warzyw o walorach prozdrowotnych oraz dla poprawy żyzności gleb.

Wyhodowana w Instytucie Ogrodnictwa **odmiana jabłoni ‘Ligol Red’** jest intensywnie rozmnażana przez uprawnione gospodarstwa szkółkarskie w oparciu o zawarte umowy licencyjne i sublicencyjne. Drzewka tej odmiany są już powszechnie dostępne w Polsce. Liczba zawieranych umów sublicencyjnych w latach 2016–2020 świadczy o ogromnym zainteresowaniu polskich szkółkarzy i sadowników tą odmianą.

Nazwa odmiany ‘Ligol’ jest dobrze już znana w Polsce przez niemal wszystkich konsumentów, którzy cenią tą odmianę przede wszystkim za wysokie walory smakowe. Według danych GUS odmiana ‘Ligol’ pod względem powierzchni uprawy, znajduje się na bardzo wysokim – 5 miejscu w Polsce. Wdrożenie do towarowej produkcji czerwonego sportu – ‘Ligol Red’, który znacznie podnosi walory wizualne odmiany, ma szansę w niedalekiej przyszłości na wejście do pierwszej „trójki” odmian jabłoni produkowanych w naszym kraju.

Odmiana ‘Ligol Red’ posiada wszystkie cechy pozwalające na zwiększenie opłacalności i konkurencyjności produkcji jabłek w Polsce oraz lepsze zaopatrzenie rynku w wysokiej jakości owoce deserowe. Od kilku lat obserwuje się duże zainteresowanie uprawą odmiany ‘Ligol Red’. Sadownicy poszukują wysokiej jakości drzewek odmiany ‘Ligol Red’ na podkładkach karłowych, pozwalających na zakładanie intensywnych sadów towarowych z obsadą 2500–4000 drzew na 1 ha. Jabłka odmiany ‘Ligol Red’ mają dużą szansę stać się naszym towarem eksportowym na rynki zagraniczne.

System HortiOchrona jest internetowym systemem wspierającym integrowaną ochronę roślin ogrodniczych przed agrofagami, przeznaczonym dla osób związanych z produkcją ogrodniczą. Obejmuje szeroki zakres zagadnień związanych z ochroną roślin ogrodniczych, jest powszechnie dostępny i bezpłatny, doskonale wpisuje się w strategię cyfryzacji rolnictwa. Propaguje dążenia do przestrzegania przez rolników Zasad Dobrej Praktyki Rolniczej i kładzie nacisk na promocję integrowanych metod ochrony, co stanowi element „Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012–2020”. System oparty jest na wynikach badań naukowych prowadzonych w Instytucie Ogrodnictwa oraz informacjach pochodzących z różnych źródeł. Obecnie uwzględnia on takie gatunki roślin ogrodniczych jak: jabłoń, cebula, róża szklarniowa, truskawka, marchew, żywotnik zachodni ale jest on ciągle rozbudowywany. System decyzji HortiOchrona umieszczony został na stronie Instytutu Ogrodnictwa - PIB pod adresem <http://hortiochrona.inhort.pl> oraz na Platformie Sygnalizacji Agrofagów prowadzonej przez IOR-PIB, Poznań.

Ochrona bioróżnorodności gleb rolnych w Polsce – działania edukacyjne i upowszechnieniowe skierowane do rolników oraz doradców rolniczych zrealizowane w ramach projektu pt. „Ochrona bioróżnorodności gleby warunkiem zdrowia obecnych i przyszłych pokoleń” odegrały ważne znaczenie społeczne w środowisku rolniczym. Zastosowane zdywersyfikowane formy edukacji (m.in. szkolenia, konsultacje indywidualne, wystawy, publikacje, konferencja naukowa, strona internetowa, ulotki, materiały szkoleniowe) prowadzone na terenie całej Polski w latach 2018–2019, miały na celu kształcenie społeczeństwa i rozwijanie poczucia odpowiedzialności za wszelkie działania podejmowane w środowisku, zwłaszcza te mające wpływ na gleby rolne. Podczas działań omawiano następujące zagadnienia: rola mikroorganizmów glebowych w procesach glebotwórczych i tworzenia próchnicy, znaczenie mikroorganizmów w ochronie roślin przed patogenami, bioróżnorodność mikroorganizmów glebowych oraz ich wpływ na jakość gleb, utylizacja odpadów organicznych poprzez ich kompostowanie oraz wykorzystanie kompostów do zachowania odpowiedniej jakości gleb, wpływ czynników atmosferycznych i antropogenicznych na gleby. Wyżej opisane kompleksowe działania zostały zrealizowane w bardzo szerokim zakresie. Edukacja społeczeństwa ma fundamentalne znaczenie dla ochrony środowiska glebowego przed degradacją oraz dla zachowania go dla przyszłych pokoleń. Oczekuje się, że rezultatem podjętych działań będzie także zwiększenie bezpieczeństwa żywności produkowanej w Polsce, a tym samym wpłynie to

korzystnie na ochronę zdrowia społeczeństwa.

W intensywnej produkcji ogrodnictwa w celu uzyskania wysokich plonów powszechnie stosowane jest wysokie nawożenie mineralne oraz aplikacja środków ochrony roślin, co powoduje utratę potencjału biologicznego i erozję gleb oraz prowadzi do pogorszenia jej jakości. Ponadto, problemem występującym w uprawach roślin ogrodnictwa jest wysoki stopień zdegradowania i zakwaszenia gleb w Polsce, co ogranicza produkcję roślinną z powodu zmniejszenia dostępności składników pokarmowych dla roślin. Przedmiotem rozwiązania było **opracowanie i wdrożenie do praktyki ogrodnictwa innowacyjnych biopreparatów** przeznaczonych do uprawy roślin ogrodnictwa. Innowacyjność rozwiązania polega na opracowaniu naturalnych bioproduktów wzbogaconych mikro biologicznie, takich jak bionawozy i ulepszacze glebowe oraz opracowanie metod ich stosowania w zróżnicowanych warunkach uprawy polowej i szklarniowej roślin ogrodnictwa. Opracowane biopreparaty znajdują zastosowanie przede wszystkim na glebach o dużej intensywności upraw roślin ogrodnictwa, gdzie brak jest możliwości przeprowadzenia powszechnie zalecanego zmianowania, a także na glebach przygotowywanych pod nowe nasadzenia.